

Bijlage. Beschrijving van de beroepskwalificatie van restauratievakman meubelen (0374) als vermeld in artikel 1.

1. GLOBAAL

a. Titel

Restauratievakman meubelen

b. Definitie

De restauratievakman meubels conserveert, restaureert en werkt houten klassieke en moderne meubels af teneinde deze in hun oorspronkelijke staat te herstellen

c. Niveau

4

d. Jaartal

2018

2. COMPETENTIES

2.1 Opsomming competenties

BASISACTIVITEITEN

- Plant restauratiewerkzaamheden
 - Raadpleegt relevante informatie en interpreteert ze
 - Situeert een meubel op basis van de stijkenmerken
 - Onderscheidt een authentiek meubel van een kopie of een marriage
 - Beoordeelt de materiaaltechnische toestand van het meubel
 - Schat de vereiste hoeveelheden en aard van de materialen en materieel in
 - Observeert, beschrijft, schetst of fotografeert een bestaande situatie in functie van de uitvoering van het werk
 - Maakt schetsen
 - Merkt eventuele gebreken in de oorspronkelijke constructie op
 - Plant de restauratiewerken en bepaalt mee de werkvolgorde (inclusief mogelijke schadelijke invloed van toekomstige werken)
- Demonteert en recupereert onderdelen en grondstoffen voor restauratie en of conservatie (meubel) (H220701 Id5119)
 - Demonteert houten elementen
 - Identificeert de oorspronkelijk gebruikte verbindingstechniek
 - Maakt verbindingen los
 - Controleert welke houten onderdelen recupereerbaar zijn en/of geschikt zijn voor herstelling
 - Demonteert andere materialen dan hout (beslag, glas, spiegel, marmer, appliques...)
 - Sorteert, stockeert, ordent en nummert herbruikbare grondstoffen en onderdelen
 - Beschermt en slaat grondstoffen en materialen op de gepaste manier op
 - Past veiligheidsvoorzieningen toe voor het wegnemen, laden, lossen en terugplaatsen van houten elementen
 - Meldt problemen aan leidinggevende/verantwoordelijke/conservator-restaurator
- Bereidt de conservatie en/of restauratie voor (H220701 Id17780)

- Reinigt en verstevigt waar nodig
- Schermt, indien nodig, te behouden elementen af
- Meldt problemen aan leidinggevende/verantwoordelijke
- Conserveert het meubel preventief en curatief (H220701 Id15971)
 - Houdt zicht aan (technische) voorschriften en fiches
 - Verwijdert aangetaste materialen
 - Verwijdert verspreiden sporen (schimmels, insecten, ...)
 - Bereidt conserveringsproducten voor
 - Vult poriën
 - Verduurzaamt hout
 - Past manuele en/of machinale conserveringstechnieken toe (borstel, injecteren, vernevelen, ...)
 - Controleert de kwaliteit van de behandelde oppervlakte
- Verwijdert en vult aangetast hout op (H220701 Id32534)
 - Stelt vast tot waar het hout is aangetast
 - Verwijdert aangetast hout zonder bijkomende schade (kappen, zagen, ...)
 - Maakt fixeerproducten aan
 - Brengt fixeerproducten aan
- Restaureert meubels (H220701 Id16897)
 - Controleert de constructie en de verbindingen
 - Controleert de grondstoffen
 - Beoordeelt de originele constructie
 - Zet nieuwe houten stukken in
 - Herstelt inlegwerk (maquetterie, intarsia)
 - Herstelt breuken
 - Bewerkt (krimp)scheuren (stabiliseren, dichten, retoucheren)
 - Herstelt sculpteerwerk
 - Verlijmt schuren
 - Vult schuren op
 - Brengt (inleg)fineer aan
- Voert manuele bewerkingen uit (H220701 Id20139)
 - Voert eenvoudig snijwerk uit
 - Beitel eenvoudig motieven uit
 - Gebruikt manueel gereedschap

2.2 Beschrijving competenties/activiteiten adhv de descriptorelementen

2.2.1 Kennis

- Basiskennis chemie (i.f.v conserverings- en afwerkingstechnieken van meubelen)
- Basiskennis van milieuzorgsystemen en -voorschriften in functie van de eigen werkzaamheden
- Basiskennis sculpteer/snijtechnieken
- Kennis van voorschriften rond afval en gevaarlijke producten
- Kennis van veiligheids-, gezondheids-, hygiëne- en welzijnsvoorschriften
- Kennis van informatiebronnen
- Kennis van vakterminologie
- Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden
- Kennis van meubelstijlen
- Kennis van het originele houtsnijwerk van meubelen
- Kennis van de (oorspronkelijke) opbouw van een meubel

- Kennis van werkdocumenten, tekeningen en plannen
- Kennis van hout- en fineersoorten, hun eigenschappen, kwaliteit en geschiktheid voor de beoogde bestemming
- Kennis van de oorspronkelijk gebruikte houtsoort of fineer
- Kennis van zaagwijzes voor hout en fineer
- Kennis van het verwerken van fineer
- Kennis van aantastingen van hout (vocht, schimmels, insecten, gebreken) en de gevolgen daarvan
- Kennis van de invloed van temperatuur, vocht en omgeving
- Kennis van verweringsprocessen
- Kennis van (gebruikte) constructie- en verbindingstechnieken voor meubels
- Kennis van decapeertechnieken en –middelen voor hout
- Kennis van reinigingstechnieken en –middelen voor hout
- Kennis van conserveringstechnieken en –middelen voor meubelen
- Kennis van restauratietechnieken en –middelen voor meubelen (incl. voor- en nadelen)
- Kennis van afwerkingstechnieken en –middelen voor meubelen
- Kennis van verduurzamingstechnieken en –middelen voor meubelen
- Kennis van materialen en (hand)gereedschappen voor het conserveren/ restaureren van meubelen
- Kennis ontmantelingstechnieken voor een meubel
- Kennis van manuele (hout)bewerkingstechnieken
- Kennis van fixatietechnieken- en middelen in hout (injecteren, ...)
- Kennis van inlegtechnieken voor fineer
- Kennis van (oude) verlijmingstechnieken en -middelen
- Kennis van opspanttechnieken en -middelen
- Kennis van opvulttechnieken en –middelen ((krimp)scheuren
- Kennis van de opbouw van originele meubelen
- Kennis van oorspronkelijk beslag, het mechanisme ervan en de noodzakelijke uitsparingen ervoor
- Kennis van de manieren waarop het origineel beslag werd gemonteerd
- Kennis van herstelling- en retouchetechnieken en –middelen
- Kennis van controle- en meetmethoden en –middelen
- Kennis van kwaliteitsnormen, waarden en toleranties
- Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen
- Kennis van (veiligheids)pictogrammen
- Kennis van ergonomische hef- en tiltechnieken
- Kennis van etikettering en productidentificatie

2.2.2 Vaardigheden

Cognitieve vaardigheden

- Raadpleegt relevante informatie en interpreteert ze
- Situeert een meubel op basis van de stijlkenmerken
- Onderscheidt een authentiek meubel van een kopie of een marriage
- Beoordeelt de materiaaltechnische toestand van het meubel
- Schat de vereiste hoeveelheden en aard van de materialen en materieel in
- Observeert, beschrijft, schetst of fotografeert een bestaande situatie in functie van de uitvoering van het werk
- Merkt eventuele gebreken in de oorspronkelijke constructie op
- Plant de restauratiewerken en bepaalt mee de werkvolgorde (inclusief mogelijke schadelijke invloed van toekomstige werken)
- Identificeert de oorspronkelijk gebruikte verbindingstechniek
- Controleert welke houten onderdelen recupereerbaar zijn en/of geschikt zijn voor herstelling

- Past veiligheidsvoorzieningen toe voor het wegnemen, laden, lossen en terugplaatsen van houten elementen
- Houdt zicht aan (technische) voorschriften en fiches
- Controleert de kwaliteit van de behandelde oppervlakte
- Stelt vast tot waar het hout is aangetast
- Controleert de constructie en de verbindingen
- Controleert de grondstoffen
- Beoordeelt de originele constructie

Probleemoplossende vaardigheden

- Meldt problemen aan leidinggevende/verantwoordelijke/conservator-restaurator

Motorische vaardigheden

- Maakt schetsen
- Demonteert houten elementen
- Maakt verbindingen los
- Demonteert andere materialen dan hout (beslag, glas, spiegel, marmer, appliques...)
- Sorteert, stockeert, ordent en nummert herbruikbare grondstoffen en onderdelen
- Beschermt en slaat grondstoffen en materialen op de gepaste manier op
- Reinigt en verstevigt waar nodig
- Schermt, indien nodig, te behouden elementen af
- Verwijdert aangetaste materialen
- Verwijdert verspreiden sporen (schimmels, insecten, ...)
- Bereidt conserveringsproducten voor
- Vult poriën
- Verduurzaamt hout
- Past manuele en/of machinale conserveringstechnieken toe (borstel, injecteren, vernevelen, ...)
- Verwijdert aangetast hout zonder bijkomende schade (kappen, zagen, ...)
- Maakt fixeerproducten aan
- Brengt fixeerproducten aan
- Zet nieuwe houten stukken in
- Herstelt inlegwerk (maquetterie, intarsia)
- Herstelt breuken
- Bewerkt (krimp)scheuren (stabiliseren, dichten, retoucheren)
- Herstelt sculpteerwerk
- Verlijmt schuren
- Vult schuren op
- Brengt (inleg)fineer aan
- Voert eenvoudig snijwerk uit
- Beitelt eenvoudig motieven uit
- Gebruikt manueel gereedschap

2.2.3 Context

Omgevingscontext

- Dit beroep wordt meestal uitgeoefend in de werkplaats binnen ondernemingen. Uitzonderlijk gebeurt het op locatie, in bewoonde of in gebruik zijnde gebouwen
- Dit beroep wordt meestal in een onderneming uitgeoefend waar de nodige flexibiliteit belangrijk is om zich aan te passen aan wijzigingen van planning, omgeving, grondstoffen en machines.

- De werkopdrachten worden soms strikt afgebakend in de tijd en er heersen in sommige gevallen strikte deadlines, wat resultaatgerichtheid, stressbestendigheid en doorzettingsvermogen vraagt.
- De houtsector kent veel reglementeringen, normen, aanbevelingen en technische voorlichtingsfiches inzake kwaliteit, veiligheid, gezondheid, hygiëne, welzijn, milieu en duurzaamheid. Verspilling en de rijzende afvalberg dwingen tot een economische en ecologische omgang met en hergebruik van grondstoffen en materialen.
- Binnen dit beroep maakt men gebruik van elektrisch en pneumatisch gereedschap. Dit kan gevaar inhouden voor het oplopen van snijwonden, het klem raken van de machine, de terugslag van het werkstuk en/of van de machine, het stoten tegen voorwerpen, gevaar voor elektrocutie,...
- Bij het werken met machines kan er lawaaihinder en (hout)stof voorkomen.
- De situatie op de werkplek kan het dragen van lasten en werken in moeilijke houdingen en omstandigheden impliceren.
- Het bijblijven met de (technologische) ontwikkelingen binnen de sector vergt leergierigheid en het volgen van (verplichte) opleidingen.

Handelingscontext

- De beroepsbeoefenaar moet rekening houden met de historische context en de aanwezige erfgoedwaarde
- De beroepsbeoefenaar moet oog hebben voor kwaliteit en de tevredenheid van de klant door met zorg, toewijding en zin voor esthetiek te werken.
- De beroepsbeoefenaar moet op constructieve en gebruiksvriendelijke wijze uitwisselen van informatie met klanten, collega's en derden.
- De beroepsbeoefenaar moet aandacht hebben voor gevaarlijke situaties, veiligheidssignalisatie op de werkplek respecteren en PBM's en CBM's met zorg gebruiken en onderhouden.
- De beroepsbeoefenaar moet omzichtig omgaan met grondstoffen en producten, rekening houdend met veiligheidsvoorschriften.
- Zorgvuldig en nauwkeurig gebruiken van (houtbewerkings)machines, gereedschappen en materialen is essentieel voor de beroepsuitoefening

2.2.4 Autonomie

Is zelfstandig in

- het plannen, voorbereiden en uitvoeren van de eigen werkzaamheden

Is gebonden aan

- deontologische codes, charters en conventies met betrekking tot erfgoed
- de wetgeving rond erfgoedzorg
- een ontvangen werkopdracht en tijdsplanning
- veiligheids-, gezondheids-, kwaliteits- en milieuvoorschriften, codes van goede praktijk, technische voorschriften, productfiches, werktekeningen en plannen
- afspraken met betrekking tot zijn eigen werkzaamheden met collega's en derden
- instructies van de leidinggevende

Doet beroep op

- de leidinggevende/conservator-restaurator voor de werkopdracht, gegevens, planning, leveringen, melden van problemen en gevaarlijke situaties en bijkomende instructies.
- een meer bevoegd persoon indien hij een probleem niet opgelost krijgt of te maken krijgt met werkzaamheden die buiten zijn bevoegdheid vallen.

- (onderhouds)technieker en/of derden bij storingen, technische interventies en/of onderhoud aan het machinepark.

2.2.5 Verantwoordelijkheid

- Plant restauratiewerkzaamheden
- Demonteert en recupereert onderdelen en grondstoffen voor restauratie en of conservatie (meubel)
- Bereidt de conservatie en/of restauratie voor
- Conserveert het meubel preventief en curatief
- Verwijdert en vult aangetast hout op
- Restaureert meubels
- Voert manuele bewerkingen uit

2.3 Attesten

2.3.1 Wettelijke Attesten

Geen

2.3.2 Vereiste Attesten

Geen

2.3.3 Instapvoorwaarden

BKD Meubelmaker

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van ... tot erkenning van de beroepskwalificatie restauratievakman meubelen.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport,

Philippe MUYTERS